

02-11-2012: Heusden en het regeerakkoord

Een nieuw kabinet

Afgelopen week werd het nieuwe regeerakkoord VVD-PvdA gepresenteerd. Als raadslid kijk je dan meteen naar de gevolgen van zo'n akkoord voor je eigen gemeente. Een paar opvallende zaken die ook voor Heusden van belang zijn. Het meest opvallende element is waarschijnlijk wel de opschaling van de gemeenten naar minimaal 100.000 inwoners. Voor Heusden ligt een samenvoeging met Waalwijk en Loon op Zand dan voor de hand, een grote Langstraatgemeente. Bestuurlijke schaalvergroting heeft zo zijn voordelen zoals meer professionaliteit in het bestuur, meer financiële mogelijkheden, meer mogelijkheden om deskundig en specialistisch personeel in dienst te nemen, kortom de bekende voordelen van schaalvergroting. Maar er is ook nog zo iets als betrokkenheid van de burger bij zijn lokale bestuur. De laagste bestuurslaag in ons land komt op deze wijze weer verder van de burger af te staan. Er zal dus een hele goede balans gevonden moeten worden tussen enerzijds de schaalgrootte van het lokaal bestuur en anderzijds de betrokkenheid van de burger daarbij. Veel gemeenten in Nederland hebben nog niet zo lang geleden een herindelingsronde meegemaakt, zo ook Heusden dat pas sinds 1 januari 1997 bestaat. Op een nieuwe herindeling op dit moment zit niet iedereen te wachten en het is ook nog de vraag of die opschaling naar meer dan 100.000 inwoners verplicht door het Rijk wordt opgelegd of dat lokale initiatieven worden afgewacht.

Een ander belangrijk element in het nieuwe regeerakkoord vormen de financiën. Het Rijk staat voor een gigantische bezuinigingsoperatie (16 miljard) en als de rijksuitgaven dalen is het automatische gevolg dat ook de beschikbare middelen in het Gemeentefonds omlaag gaan. Gemeenten zullen dan ook in de komende jaren opnieuw geconfronteerd worden met grote bezuinigingen. Structureel gaat het daarbij om een bedrag van meer dan 300 miljoen per jaar; ook Heusden zal enkele miljoenen moeten inleveren. Maar daar blijft het niet bij; het zgn. btw-compensatiefonds wordt afgeschaft. Het btw-compensatiefonds werd destijds ingevoerd om als gemeente een betere afweging te kunnen maken tussen werkzaamheden uitbesteden of zelf doen. In de praktijk blijkt dat niet echt goed te werken en dus wil het nieuwe kabinet dit fonds afschaffen. Die afschaffing gaat dan weer wel gepaard met een korting van een slordige 350 miljoen.

In het sociale beleid staan de gemeenten ook grote veranderingen te wachten. Begin dit jaar werd de huishoudinkomenstoets bij de bijstand ingevoerd; een half jaar later werd diezelfde toets weer afgeschaft. In het nieuwe regeringsakkoord is echter weer sprake van een huishouduitkeringstoets. De Wet Werken naar Vermogen krijgt een nieuwe naam: de Participatiewet. Daarin worden de bijstand, de sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong samengevoegd. In de Langstraat lopen we wat dat betreft al voorop met de fusie tussen ISD en WML. Sociale werkvoorzieningen krijgen weer wel een efficiencykorting te verwerken, zo is aangekondigd. Ook een positief punt: gemeenten krijgen de ruimte om 30.000 werkplekken te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en dat tegen 100% van het wettelijk minimum loon.

Gemeenten krijgen meer taken op het gebied van zorg, begeleiding en ondersteuning. De WMO wordt aanzienlijk versoberd. Zo wordt de aanspraak op huishoudelijke hulp vervangen door een maatwerkvoorziening die alleen beschikbaar wordt gesteld aan mensen die het echt en hard nodig hebben. De gehele jeugdzorg wordt in handen van de gemeenten gelegd, maar dan wel met een efficiencykorting van 150 miljoen euro.

De wooncorporaties komen onder directe aansturing van gemeenten. De corporaties mogen zich alleen nog maar bezig houden met hun kerntaken: het bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen en het maatschappelijk vastgoed dat daarbij hoort. Gemeenten met meer dan honderdduizend inwoners krijgen meer bevoegdheden.

Tot zover een greep uit hetgeen ons in de komende jaren te wachten staat. Nog een nieuwtje dat voor de lokale politieke partijen erg interessant is. In de afgelopen jaren is er vaak gesproken over subsidiëring van politieke partijen. Landelijke politieke partijen kunnen op basis van de Wet Financiering Politieke Partijen een subsidie van het Rijk krijgen. Lokale politieke partijen hadden die mogelijkheid niet. Het nieuwe kabinet Rutte-Asscher wil dat gelijk trekken en ook lokale partijen onder de werking van die wet brengen. Ook lokale politieke partijen kunnen dan een subsidie gaan ontvangen en dat is voor onze partij dus toch nog goed nieuws.

Drunen, vrijdag 2 november 2012

Kees Musters

Volg mij ook met korte berichtjes op: www.twitter.com/keesmusters